COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 4.6.2025
COM(2025) 221 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Poloniei

{SWD(2025) 221 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Poloniei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului[1], în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

Considerații generale

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263, care a intrat în vigoare la 30 aprilie 2024, precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura supravegherea multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în TFUE. Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări. Regulamentul menționat promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național în ceea ce privește politica fiscal-bugetară și subliniază orientarea acesteia pe termen mediu, însoțită de asigurarea mai eficace și mai coerentă a respectării normelor. Fiecare stat membru trebuie să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu care să conțină angajamentele sale bugetare și în materie de reforme și de investiții pe o perioadă de patru sau cinci ani, în funcție de durata legislaturii naționale. Traiectoria

[1] JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

cheltuielilor nete[2] care este indicată în aceste planuri trebuie să respecte cerințele prevăzute în regulament, inclusiv cerințele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din produsul intern brut (PIB), și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub valoarea de referință din tratat, de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în regulament, perioada de ajustare poate fi prelungită cu cel mult trei ani.

(2) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență („MRR”), a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. MRR oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune punerii în aplicare a acestora. În concordanță cu prioritățile semestrului european pentru coordonarea politicilor economice, MRR stimulează redresarea economică și socială, impulsionând totodată reforme și investiții sustenabile, în special promovând tranziția verde și tranziția digitală și conferind mai multă reziliență economiilor statelor membre. De asemenea, MRR contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul Uniunii și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(3) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului[4] („Regulamentul REPowerEU”), care a fost adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru contribuie la obținerea securității energetice și la diversificarea aprovizionării Uniunii cu energie, sporind, în același timp, gradul de utilizare a surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Polonia a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

(4) La 3 mai 2021, Polonia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din regulamentul menționat, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V. La 17 iunie 2022, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare de aprobare a evaluării

---

[2] Cheltuielile nete, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263: „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând: (i) cheltuielile cu dobânzile; (ii) măsurile discreționare privind veniturile; (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii; (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune; (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[4] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

planului de redresare și reziliență al Poloniei[5], care a fost modificată la 8 decembrie 2023, în temeiul articolului 18 alineatul (2), pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil și pentru a include capitolul privind REPowerEU[6]. Plata tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5), a unei decizii a Comisiei care să constate faptul că Polonia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Pentru a se considera că aceste jaloane și ținte au fost atinse în mod satisfăcător este necesar să nu se fi înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare aferente aceleiași reforme sau investiții.

(5) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Poloniei[7]. Planul a fost prezentat în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 36 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) 2024/1263, acoperă perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani.

(6) La 26 noiembrie 2024, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2025, în care nu a identificat Polonia printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun din 2025 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro la 13 mai 2025 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 10 martie 2025.

(7) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a UE în următorii cinci ani. Acest cadru identifică cele trei imperative transformatoare ale creșterii economice durabile: (i) inovarea; (ii) decarbonizarea și competitivitatea și (iii) securitatea. Pentru a elimina decalajul în materie de inovare, UE urmărește să încurajeze inovarea industrială, să sprijine creșterea startup-urilor prin inițiative precum Strategia UE privind startup-urile și întreprinderile în curs de extindere și să promoveze adoptarea unor tehnologii avansate, cum ar fi inteligența artificială și informatica cuantică. În vederea creării unei economii mai verzi, Comisia a prezentat Planul de acțiune cuprinzător privind energia la prețuri accesibile și Pactul pentru o industrie curată, asigurându-se că trecerea la energia curată rămâne eficientă din punctul de vedere al costurilor, favorabilă competitivității, în special pentru sectoarele mari consumatoare de energie, și că reprezintă un motor al creșterii. Pentru a reduce dependențele excesive și a spori securitatea, Uniunea se angajează să consolideze parteneriatele comerciale globale, să diversifice lanțurile de aprovizionare și să asigure accesul la materii prime critice și la surse de energie curată. Aceste priorități sunt susținute de factori determinanți orizontali, și anume simplificarea reglementărilor,

---

5 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 17 iunie 2022 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Poloniei (11805/2022).

6 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 7 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 17 iunie 2022 privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență al Poloniei (15835/2023).

7 Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Poloniei, JO C/2025/642, 10.2.2025.

aprofundarea pieței unice, finanțarea competitivității și o uniune a economiilor și a investițiilor, promovarea competențelor și a locurilor de muncă de calitate, precum și o mai bună coordonare a politicilor UE. Busola pentru competitivitate este aliniată la semestrul european, asigurându-se faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(8) În 2025, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu punerea în aplicare a MRR. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor care au fost identificate în cadrul recomandărilor relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset semnificativ al provocărilor respective. Aceste recomandări specifice fiecărei țări rămân la fel de relevante în contextul evaluării planurilor de redresare și reziliență modificate în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(9) Recomandările din 2025 specifice fiecărei țări vizează provocările-cheie în materie de politică economică ce nu sunt abordate suficient prin măsurile incluse în planurile de redresare și reziliență, ținând seama de provocările relevante identificate în recomandările specifice fiecărei țări emise în perioada 2019-2024.

(10) La 4 iunie 2025, Comisia a publicat raportul de țară din 2025 pentru Polonia. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și a făcut bilanțul implementării de către Polonia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Polonia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Evaluarea Raportului anual privind progresele înregistrate

(11) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete pentru Polonia: 6,3 % în 2025, 4,4 % în 2026, 4,0 % în 2027 și 3,5 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la 2023 de 19,6 % în 2025, 24,9 % în 2026, 29,9 % în 2027 și 34,4 % în 2028. În perioada 2025-2028, aceste rate maxime de creștere a cheltuielilor nete coincid cu traiectoria corectivă stabilită în conformitate cu articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul 1467/97, astfel cum a recomandat Consiliul la 21 ianuarie 2025 pentru a se pune capăt situației de deficit excesiv[8]. La 30 aprilie 2025, Polonia și-a prezentat Raportul anual privind progresele înregistrate[9], referitor la măsurile luate ca răspuns la recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 în vederea încetării situației de deficit

[8] Recomandarea Consiliului în vederea încetării situației de deficit excesiv din Polonia, C/2025/5037.

[9] Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2025 sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

excesiv și a punerii în aplicare a reformelor și investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Polonia cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(12) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a recomandat statelor membre să activeze în mod coordonat clauza derogatorie națională prevăzută în Pactul de stabilitate și de creștere pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare, iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Poloniei din 30 aprilie 2025, la [data], Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Poloniei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete și să le depășească[10].

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[11], deficitul public al Poloniei a crescut de la 5,3 % din PIB în 2023 la 6,6 % în 2024, în timp ce datoria publică a crescut de la 49,5 % din PIB la sfârșitul anului 2023 la 55,3 % la sfârșitul anului 2024. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2024 de 12,7 %. În Raportul anual pentru 2025 privind progresele înregistrate, Polonia estimează o creștere a cheltuielilor nete în 2024 tot de 12,7 %. Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară[12], care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una expansionistă în 2024, de 1,8 % din PIB.

(14) Conform Raportului anual privind progresele înregistrate, scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare ale Poloniei estimează o creștere a PIB-ului real de 3,7 % în 2025, în timp ce inflația IAPC este estimată la 4,5 % în 2025. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2025, se estimează că PIB-ul real va crește cu 3,3 % în 2025 și cu 3,0 % în 2026, iar inflația IAPC va fi de 3,6 % în 2025 și de 2,8 % în 2026.

(15) În Raportul anual privind progresele înregistrate se estimează o scădere a deficitului public la 6,3 % din PIB în 2025 și o creștere a ponderii datoriei publice în PIB la 57,8 % până la sfârșitul anului 2025. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 5,8 % în 2025. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, deficitul public ar urma să ajungă la 6,4 % din PIB în 2025. Scăderea deficitului în 2025 reflectă în principal impactul măsurilor discreționare privind veniturile, inclusiv creșterea accizelor și neindexarea tranșelor de impozitare a veniturilor persoanelor fizice. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund

---

10 Recomandarea Consiliului care îi permite Poloniei să se abată de la traiectoria recomandată a cheltuielilor nete (activarea clauzei derogatorii naționale) și să o depășească, JO C/2025/xxx, x.x.2025.

11 Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2025.

12 Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile fiscal-bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2025 de 6,2 %. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea fiscal-bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi expansionistă în 2025, de 0,3 % din PIB. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 58,0 % până la sfârșitul anului 2025. Creșterea ponderii datoriei în PIB în 2025 reflectă în principal nivelul ridicat al deficitului public preconizat și ajustările datorie-deficit legate de investițiile în apărare.

(16) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se așteaptă ca în 2025 să fie finanțate, prin sprijin nerambursabil („granturi”) acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență, cheltuieli ale administrației publice reprezentând 1,2 % din PIB, comparativ cu 0,3 % din PIB în 2024. Cheltuielile finanțate din sprijin nerambursabil acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență vor permite investiții de înaltă calitate și reforme care vor stimula productivitatea, fără un impact direct asupra soldului bugetului public și a datoriei publice ale Poloniei.

(17) În Polonia, cheltuielile publice pentru apărare au reprezentat 1,6 % din PIB în 2021, 1,6 % din PIB în 2022 și 2,0 % din PIB în 2023[13]. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile pentru apărare vor fi de 2,7 % din PIB în 2024 și de 2,8 % din PIB în 2025. Acest procent reprezintă o creștere de 1,2 puncte procentuale din PIB comparativ cu 2021. Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) îi permite Poloniei să acorde din nou prioritate cheltuielilor publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari pe o perioadă mai îndelungată să nu pună în pericol sustenabilitatea bugetară pe termen mediu.

(18) Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile nete ale Poloniei vor crește cu 6,2 % în 2025 și, cumulat, cu 19,7 % în 2024 și 2025. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că o creștere a cheltuielilor nete ale Poloniei în 2025 va fi sub rata maximă de creștere recomandată, stabilită de traiectoria corectivă. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, se preconizează că rata de creștere cumulată a cheltuielilor nete va depăși rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri[14] de mai puțin de 0,1 % din PIB. Abaterea preconizată se încadrează în flexibilitatea clauzei derogatorii naționale pe baza proiecțiilor actuale privind cheltuielile pentru apărare. Prin urmare, procedura de deficit excesiv pentru Polonia se suspendă.

(19) Raportul anual privind progresele înregistrate pentru 2025 nu include proiecții bugetare după 2025. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2025 estimează că deficitul public va fi de 6,1 % din PIB în 2026. Scăderea deficitului în 2026 reflectă în principal impactul măsurilor discreționare privind veniturile, inclusiv creșterea accizelor și neindexarea tranșelor de impozitare a veniturilor persoanelor fizice. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 5,4 % în 2026. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea fiscal-bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi în mare

[13] Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor administrațiilor publice (COFOG).

[14] Începând din 2026, aceste cifre vor apărea în contul de control stabilit la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2024/1263.

măsură neutră în 2026. Comisia preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 65,3 % până la sfârșitul anului 2026. Creșterea ponderii datoriei în PIB în 2026 reflectă în principal nivelul ridicat al deficitului public preconizat și ajustările datorie-deficit legate de investițiile în apărare și transferurile punctuale legate de investițiile finanțate prin împrumuturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență în 2026.

Principalele provocări legate de politici

(20) Prestațiile sociale din Polonia sunt în mare măsură fără o direcție specifică și se acordă fără testarea mijloacelor la nivel de gospodărie. Acest lucru are drept rezultat un sistem de protecție socială cu o putere redistributivă limitată. Ar putea fi îmbunătățită, în documentele bugetare, transparența cu privire la investițiile în curs și cele planificate. Lipsește în prezent o imagine de ansamblu integrată și cuprinzătoare a investițiilor în curs și a surselor de finanțare a acestora, inclusiv în ceea ce privește fondurile extrabugetare și întreprinderile de stat. Deși sunt disponibile în grade diferite, astfel de informații sunt dispersate în mai multe documente, cum ar fi programele multianuale de investiții și planurile financiare ale întreprinderilor de stat sau ale fondurilor extrabugetare. Procedurile de evaluare și selectare a proiectelor de investiții publice și de efectuare a evaluărilor *ex post* sunt deficitare. Există metodologii standardizate de evaluare a proiectelor doar pentru investițiile finanțate de UE, dar acestea ar putea fi aplicate tuturor investițiilor importante finanțate de guvern. Procedurile de selecție a proiectelor diferă de la un minister la altul și se bazează pe tipul de proiect și pe sursa de finanțare. Nu există criterii standard pentru selecția sau prioritizarea proiectelor la nivelul administrației centrale.

(21) Polonia este una dintre țările cu cea mai rapidă tendință de îmbătrânire demografică din UE, iar tendințele demografice pe termen lung vor afecta sistemul său de pensii. Vârsta legală de pensionare le permite femeilor să se pensioneze la vârsta de 60 de ani, ceea ce are un impact asupra numărului de femei care lucrează sau care își caută un loc de muncă în comparație cu bărbații, în cazul cărora vârsta legală de pensionare este de 65 de ani. Pentru a crește vârsta efectivă de pensionare, Polonia a pus în aplicare o măsură specifică în planul său de redresare și reziliență pentru a promova munca dincolo de vârsta legală de pensionare, dar ar fi necesare eforturi suplimentare pentru a aborda provocarea legată de asigurarea adecvării pensiilor viitoare și de garantarea sustenabilității sistemului de pensii. În Polonia există pensii speciale pentru diferite grupuri care nu sunt întotdeauna legate de riscurile profesionale și care necesită o revizuire aprofundată pentru a asigura echitatea sistemului.

(22) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul respectiv, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că acestea vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unui subset semnificativ al provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se finalizeze punerea în aplicare efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a se stimula competitivitatea pe termen lung a Poloniei prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se, în același timp, echitatea socială. Pentru a-și putea îndeplini angajamentele asumate în planul de redresare și reziliență până în august 2026, este esențial ca Polonia să accelereze punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor prin abordarea provocărilor relevante. În special, trebuie să existe o coordonare strânsă între organismele publice, inclusiv administrația regională

și locală, care sunt responsabile cu punerea în aplicare a măsurilor din cadrul planului de redresare și reziliență. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a planului de redresare și reziliență pentru implementarea cu succes a acestuia.

(23) Punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională (FEDR), a Fondului pentru o tranziție justă (FTJ), a Fondului social european Plus (FSE+) și a Fondului de coeziune (FC), s-a accelerat în Polonia. Este important să se continue eforturile de asigurare a punerii rapide în aplicare a acestor programe, maximizând, în același timp, impactul lor pe teren. Polonia ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. În același timp, Polonia se confruntă în continuare cu provocări, inclusiv cu cele legate de necesitatea de a stimula competitivitatea regiunilor estice care se învecinează cu Rusia și Belarus, de a accelera tranziția energetică în regiunile din sud-vest care depind de cărbune și de industriile grele și în zona centrală industrializată, de a aborda deficitul de competențe și neconcordanțele de competențe și de a răspunde cererii ridicate de locuințe. În conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Polonia trebuie, ca parte a evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, să revizuiască fiecare program în parte ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate țării în 2024. Propunerea Comisiei adoptată la 1 aprilie 2025[15] prelungește termenul pentru prezentarea unei evaluări a rezultatului evaluării la jumătatea perioadei pentru fiecare program în parte după data de 31 martie 2025. Propunerea prevede, de asemenea, flexibilități menite să contribuie la accelerarea punerii în aplicare a programelor și stimulente pentru ca statele membre să aloce resursele din cadrul politicii de coeziune către cinci domenii strategice prioritare ale Uniunii, și anume competitivitatea în domeniul tehnologiilor strategice, apărarea, locuințele, reziliența în domeniul apei și tranziția energetică.

(24) Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP) oferă prilejul de a investi într-o prioritate strategică esențială a UE prin consolidarea competitivității UE. Finanțarea STEP este direcționată prin 11 fonduri existente ale UE. Statele membre pot contribui, de asemenea, la programul InvestEU care sprijină investițiile în domenii prioritare. Polonia ar putea utiliza aceste inițiative pentru a sprijini dezvoltarea sau fabricarea de tehnologii critice, inclusiv de tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

(25) Pe lângă provocările economice și sociale abordate în planul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, Polonia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de simplificare, cercetare și inovare, energie, gestionarea apei, competențe și educație, precum și incluziunea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă.

(26) Astfel cum se prevede în Busola pentru competitivitate, toate instituțiile UE, cele naționale și cele locale trebuie să depună eforturi majore pentru a elabora norme mai simple și pentru a accelera procedurile administrative. Comisia a stabilit obiective ambițioase în materie de reducere a sarcinii administrative: cu cel puțin 25 % în general și cu cel puțin 35 % pentru IMM-uri și a creat noi instrumente pentru atingerea

[15] Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare - COM(2025) 123 final.

acestor obiective, inclusiv un test sistematic de rezistență pentru legislația UE și un dialog consolidat cu părțile interesate. Pentru a se ridica la înălțimea acestei ambiții, Polonia trebuie să ia, la rândul său, măsuri în acest sens. 66 % dintre întreprinderi consideră complexitatea procedurilor administrative ca fiind o problemă pentru întreprinderea lor atunci când desfășoară activități economice în Polonia[16]. Deși dispune de un cadru de reglementare în general favorabil concurenței, Polonia se confruntă în continuare cu unele provocări în ceea ce privește complexitatea legislativă și asigurarea unui cadru instituțional eficace. Acestea sunt legate de volatilitatea tot mai mare a legislației și de timpul redus de care dispun întreprinderile pentru a se pregăti pentru modificări legislative. Prin urmare, sarcina administrativă a întreprinderilor este ridicată, de exemplu, în ceea ce privește legislația fiscală, iar costurile cu care se confruntă întreprinderile, în special IMM-urile, în ceea ce privește respectarea sistemelor fiscale și de muncă sunt relativ ridicate. Potrivit sondajului BEI privind investițiile, 25 % dintre firmele din Polonia alocă peste 10 % din personalul lor cerințelor de reglementare. În pofida unei creșteri recente, rata de înființare a unor noi întreprinderi rămâne scăzută, în special în cazul întreprinderilor cu angajați. Sistemul de achiziții publice continuă să fie afectat de numărul scăzut de întreprinderi care depun oferte, precum și de procedurile îndelungate și complexe. Consolidarea în continuare a digitalizării procesului de achiziții publice și dezvoltarea ofertei de formare pentru IMM-uri pot contribui la abordarea acestor provocări.

(27) Creșterea economică și competitivitatea viitoare ale Poloniei se bazează din ce în ce mai mult pe capacitatea sa de a valorifica potențialul științei și al inovării. În pofida creșterii constante a cheltuielilor întreprinderilor în domeniul C&D, rezultatele în materie de inovare ale Poloniei rămân limitate, performanța în materie de C&D ajungând la numai 65,9 % din media UE în 2024 – o îmbunătățire de 3,3 puncte procentuale față de 2023. Cooperarea dintre mediul științific și mediul de afaceri este limitată, ceea ce reduce capacitatea Poloniei de a-și comercializa cercetarea. Această problemă este amplificată și mai mult de o bază de cercetare subdezvoltată și de programe insuficient de bine orientate care să promoveze cercetarea aplicată și parteneriatele dintre mediul academic și cel privat. Va fi esențial să se consolideze legăturile dintre mediul științific și mediul de afaceri și să se îmbunătățească atractivitatea carierelor în domeniul cercetării. Revizuirea și îmbunătățirea actualelor instrumente de sprijin și crearea de stimulente pentru ca cercetătorii să colaboreze cu industria se numără printre etapele-cheie în direcția realizării unui ecosistem de inovare și știință de înaltă performanță. Pentru a se realiza progrese suplimentare este nevoie, de asemenea, de creșterea susținută a cheltuielilor publice în domeniul C&D și de reforme menite să îmbunătățească competitivitatea și internaționalizarea instituțiilor științifice.

(28) Costurile ridicate ale energiei afectează competitivitatea întreprinderilor din Polonia. Țara ar trebui să promoveze semnale de preț pentru energia electrică care să sprijine investițiile în producția de energie electrică curată și să contribuie la prețuri accesibile la energie. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, prin încurajarea stabilirii dinamice a prețurilor și prin ajustarea impozitelor și taxelor pe energia electrică, atât pentru gospodării, cât și pentru industrie, transferând presiunea fiscală de la energia electrică la combustibilii fosili. O mai mare flexibilitate a rețelei și interconexiunile transfrontaliere ar putea contribui, de asemenea, la reducerea prețurilor energiei

[16] „Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE”, Raportul Eurobarometru Flash (aprilie 2024) Sondajul BEI privind investițiile 2024, Prezentare generală de țară: Polonia.

electrice. Trebuie să se definească o traiectorie de decarbonizare care să acorde prioritate eficienței energetice, surselor regenerabile de căldură care să fie și durabile și utilizării căldurii reziduale. Polonia acordă subvenții considerabile pentru combustibilii fosili, fără să prevadă o eliminare treptată a acestora înainte de 2030. În special, subvențiile pentru combustibilii fosili care nu abordează în mod specific nici sărăcia energetică și nici preocupările reale în materie de securitate energetică, care împiedică electrificarea și nu sunt esențiale pentru competitivitatea industrială ar putea face cu titlu prioritar obiectul eliminării treptate. În Polonia, subvențiile pentru combustibilii fosili, cum ar fi subvențiile acordate în prezent industriei miniere a cărbunelui și scutirile fiscale pentru cărbune și păcură, sunt ineficiente din punct de vedere economic și prelungesc dependența de combustibilii fosili, în special de cărbune. Polonia a pus în aplicare un set de politici naționale de promovare a renovării clădirilor rezidențiale, inclusiv scheme de subvenții majore finanțate în cadrul planului de redresare și reziliență. Aceste politici trebuie consolidate în continuare și aliniate la obiectivele climatice ale UE pentru 2030. Prin urmare, sunt necesare acțiuni specifice pentru a reduce emisiile de carbon generate de clădiri, cu un accent deosebit pe îmbunătățirea eficienței energetice și decarbonizarea încălzirii centralizate.

(29) Polonia se confruntă cu provocări legate de adaptarea la schimbările climatice, de exemplu cu riscuri de secetă și inundații. Planul de redresare și reziliență include măsuri de îmbunătățire a retenției apei în zonele rurale. Țara ar putea obține o mai bună coerență a politicilor printr-o coordonare mai strânsă între diferitele instituții responsabile de politicile relevante. Acest lucru ar putea contribui la punerea în aplicare a unor soluții durabile, cum ar fi soluțiile de adaptare bazate pe natură, pentru a spori aprovizionarea cu apă și a permite adaptarea la schimbările climatice, asigurând totodată durabilitatea pe termen lung a agriculturii și a altor sectoare care se bazează pe serviciile ecosistemice.

(30) Deficitele persistente de competențe, inclusiv cele legate de tranziția verde și cea digitală, afectează competitivitatea Poloniei și împiedică activitatea de investiții. În special, Polonia se confruntă în mod constant cu un nivel scăzut de înscrieri la programe de studii în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM) și este în urmă în ceea ce privește ponderea absolvenților în aceste domenii, ceea ce limitează capacitatea de inovare a țării. Pentru a aborda această problemă, este esențial să se îmbunătățească modul în care disciplinele STIM sunt predate în școli, să se asigure o mai bună orientare profesională a elevilor și să se încurajeze grupurile subreprezentate, în special femeile, să urmeze studii STIM. Trebuie intensificate politicile relevante de stimulare a competențelor și aptitudinilor verzi prin educație și formare. Rata scăzută de participare la învățarea în rândul adulților exacerbează, de asemenea, deficitul de personal calificat. Pe baza celei mai recente anchete privind educația adulților (AEA) publicată în 2024, rata de participare a adulților la învățare a fost de 20,3 %, cu mult sub media UE de 39,5 % și sub obiectivul de 51,7 % pentru 2030. Este nevoie, de asemenea, de mai mult sprijin din partea angajatorilor pentru a spori participarea la învățarea în rândul adulților. Este esențial să se abordeze declinul nivelului competențelor de bază pentru a le oferi oamenilor oportunități de învățare, perfecționare și angajare mai târziu în viață. Sistemul polonez de educație și formare profesională nu este eficace, ceea ce subminează în mod semnificativ oferta de competențe care sunt solicitate, reduce capacitatea de inserție profesională a absolvenților și îi expune unui risc mai mare de șomaj și excluziune socială.

(31) Există în continuare preocupări în ceea ce privește integrarea pe piața forței de muncă a grupurilor defavorizate, inclusiv a femeilor, a persoanelor cu handicap sau a

persoanelor care au atins un nivel mai scăzut de educație. Deși disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă (20-64 de ani) a scăzut de la 14,8 puncte procentuale în 2020 la 11,6 puncte procentuale în 2024, aceasta rămâne peste media UE de 10 puncte procentuale. Decalajul cauzat de dizabilități în ocuparea forței de muncă a fost de 33,9 puncte procentuale în 2023, mult peste media UE de 21,5 puncte procentuale. Este, așadar, loc de îmbunătățire a eficacității politicilor de activare, în special prin: i) o mai bună direcționare a măsurilor pentru a contribui la integrarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă; ii) îmbunătățirea eficienței serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și iii) îmbunătățirea în continuare a calității și a accesului la serviciile formale de îngrijire pe termen lung la domiciliu și la nivelul comunității și la educația și îngrijirea timpurie a copiilor. Deși aceste domenii sunt acoperite de reforme și investiții în cadrul planului de redresare și reziliență al Poloniei, vor fi necesare mai multe eforturi în viitor. Împreună cu politicile de perfecționare și recalificare, creșterea participării grupurilor cu cele mai scăzute rate de ocupare a forței de muncă, inclusiv a persoanelor cu handicap, ar putea avea un efect pozitiv asupra competitivității Poloniei pe termen lung. Decalajul în materie de educație al persoanelor cu handicap reprezintă, de asemenea, un motiv de îngrijorare. Rata de absolvire a învățământului postliceal a fost de 32 % în 2021-2022, iar deficitul mediu de educație postliceală în acești ani a fost de 18,4 puncte procentuale (în UE – 11,3 puncte procentuale). În plus, proporția tinerilor cu handicap care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) (40 %) este una dintre cele mai ridicate din UE. Pentru a îmbunătăți caracterul incluziv al sistemului de educație și formare, este necesară o abordare strategică cuprinzătoare, care să includă îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice și a sprijinului acordat acestora.

RECOMANDĂ ca, în 2025 și în 2026, Polonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să consolideze cheltuielile totale pentru apărare și gradul de pregătire în acest domeniu în conformitate cu concluziile Consiliului European din 6 martie 2025. Să respecte ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, cu scopul de a pune capăt situației de deficit excesiv, utilizând în același timp alocarea în temeiul clauzei derogatorii naționale pentru a spori cheltuielile în domeniul apărării. Să îmbunătățească eficiența cheltuielilor publice, inclusiv printr-o mai bună direcționare a prestațiilor sociale, prin îmbunătățirea procesului bugetar, printr-o mai mare transparență în ceea ce privește planificarea investițiilor și prin utilizarea pe scară mai largă a procedurilor standardizate de evaluare și selecție a proiectelor. Să concentreze la începutul perioadei proiectele de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a consolida redresarea economică. Să asigure adecvarea pensiilor viitoare și să consolideze sustenabilitatea sistemului de pensii, inclusiv prin luarea de măsuri privind vârsta efectivă de pensionare și prin reformarea regimurilor de pensii preferențiale.

2. Având în vedere termenele aplicabile pentru finalizarea la timp a reformelor și a investițiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/241, să accelereze implementarea planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU. Să accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune (FEDR, FTJ, FSE+, FC), fructificând, în măsura posibilului, oportunitățile oferite de evaluarea la jumătatea perioadei. Să utilizeze în mod optim instrumentele UE, inclusiv posibilitățile oferite de InvestEU și de platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”, pentru a îmbunătăți competitivitatea.

3. Să simplifice reglementarea, să îmbunătățească instrumentele de reglementare și să asigure un cadru juridic stabil și clar pentru sectorul afacerilor. Să introducă măsuri de reducere a sarcinii administrative impuse întreprinderilor. Să încurajeze concurența în cadrul proceselor de achiziții publice, luând măsuri pentru ca acestea să fie mai eficiente și mai puțin împovărătoare, în special pentru IMM-uri. Să consolideze legăturile dintre mediul științific și mediul de afaceri prin îmbunătățirea structurilor de sprijin, prin punerea în aplicare a unor scheme de finanțare specifice și prin crearea de stimulente pentru ca cercetătorii să colaboreze cu sectorul privat. Să îmbunătățească și să modernizeze sistemul public de cercetare prin sporirea atractivității carierelor în domeniul cercetării, prin creșterea investițiilor publice în C&I și prin sprijinirea instituțiilor de cercetare. Să orienteze politica economică în domeniul investițiilor către inovare.

4. Să promoveze semnale echilibrate privind prețul energiei electrice care să sprijine investițiile în producția de energie electrică curată, prin ajustarea impozitelor și a taxelor pe energia electrică pentru gospodării și industrie în raport cu cele aplicate combustibililor fosili. Să stimuleze capacitatea și flexibilitatea rețelei, să intensifice comerțul transfrontalier cu energie electrică și să limiteze restricțiile la cazurile justificate în temeiul normelor UE privind piața energiei, în special în cazurile care implică constrângeri în alocarea capacității naționale. Să reducă dependența de combustibilii fosili prin accelerarea eliminării treptate a cărbunelui din sectorul încălzirii, realizând tranziția către sisteme decarbonizate care integrează energia din surse regenerabile, să îmbunătățească eficiența energetică și să elimine treptat subvențiile pentru combustibilii fosili, în special cele legate de extracția cărbunelui. Să îmbunătățească guvernanța în materie de adaptare la schimbările climatice, în special a politicilor axate pe gestionarea, protecția și utilizarea durabilă a resurselor de apă, încorporând evaluările actuale ale impactului schimbărilor climatice pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a sectoarelor și a activităților dependente de serviciile ecosistemice legate de apă.

5. Să promoveze educația de calitate și favorabilă incluziunii și competențele relevante pentru piața forței de muncă, inclusiv competențele verzi și digitale, să intensifice participarea la domeniile STIM în învățământul superior, să îmbunătățească calitatea educației cadrelor didactice și să consolideze în continuarea eficiența educației și formării profesionale. Să faciliteze și să sporească participarea adulților la învățare, inclusiv la învățarea non-formală și în domenii esențiale pentru competitivitatea Poloniei. Să ia măsuri pentru a spori participarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă, inclusiv prin asigurarea unor tranziții eficace de la educație la încadrarea în muncă.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele